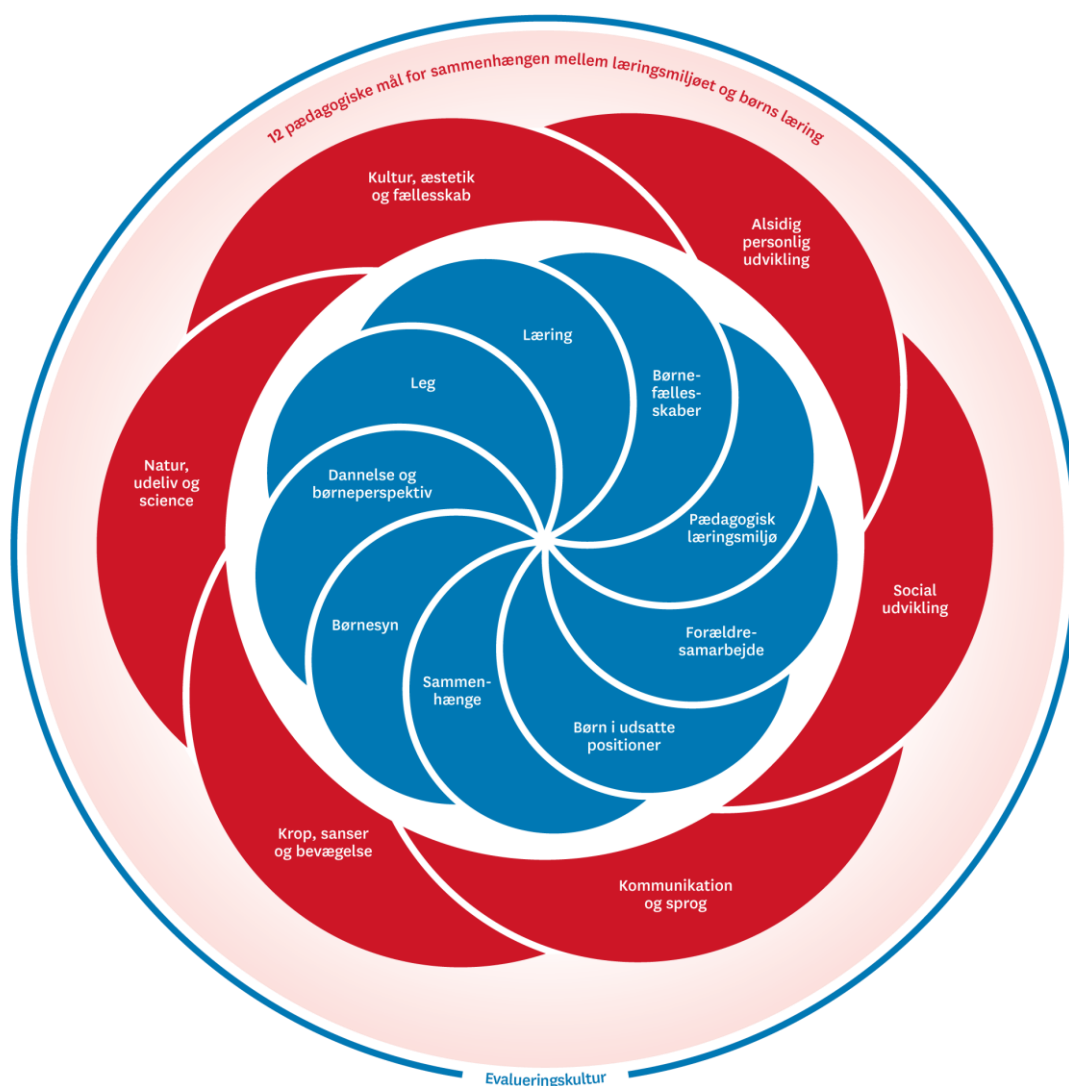

Pædagogisk læreplan for Røde Rose 3 2023

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold.](#) Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Røde Rose 3 er en mindre selvejende, integreret institution beliggende på Nørrebro. Her går 66 børn fordelt på 2 vuggestuegrupper med hver 11 børn og 2 børnehavegrupper med hver 22 børn. Vi er en del af det selvejende netværk NB2.

Institutionen er kollektivt ledet. Det uddannede personale er i tæt samarbejde med forældrebestyrelsen ansvarlig for det pædagogiske grundlag og den daglige drift.

Vi er en stabil personalegruppe med 4 faste voksne tilknyttet hver stue. Vi har en relativ høj pædagog andel, men arbejder på at få endnu mere uddannet personale i 2023.

Vi prioriterer et højt vikarforbrug ved sygdom og ferier, så planlagte aktiviteter kan gennemføres og der fortsat er ressourcer til trivsel og omsorg for børnene.

Vi ligger i en beboelsesejendom i stuen og på 1. sal. Fra 1. sal er der udgang til en stor legeplads, som vi benytter året rundt til leg og forskellige aktiviteter. På legepladsen har vi plantekasser, cykler og diverse legeredskaber. I løbet af 2023 skal vores legeplads totalrenoveres.

Børnene har som udgangspunkt mulighed for at bevæge sig frit rundt i huset, og selv opsøge legemuligheder og venskaber. Dette med hensyntagen til husets øvrige rytme.

Vi er en by-institution, og er gode til at benytte de muligheder dette giver. Vi er også rigtig gode til at komme ud i naturen, og derigennem tilbyde vores børn et anderledes læringsrum.

Vi har 4 ladcykler som benyttes flittigt, og med både metro, bus og tog indenfor gåafstand, så er mulighederne for at komme til vand og grønne områder mange.

Vi tilbyder alle børn fuld forplejning. Maden er vegetarisk inkl. fisk, og vi har en økologiprocent på ca. 97 %.

På tur i nærområdet. Sociale lege i Lersøparken ved Bispebjerg Bakke

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på f.eks. 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker f.eks. gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af f.eks. børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som f.eks. arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Det børnesyn vi har i Røde Rose 3 skal være med til at sætte idealer og mål for, hvordan vi inddrager, lytter til, og er sammen med børnene. Børnesynet er vores pædagogiske grundlag, der skal sikre, at vi alle arbejder ud fra de samme pædagogiske principper.

Overordnet er vores børnesyn kendetegnet ved at:

- **Vi tror på, at alle børn vil gøre det så godt de kan, og det er sådan vi møder dem**
- **Vi skelner mellem barnet, og barnets adfærd**
- **Børn og voksne er ligeværdige mennesker, men de voksne har ansvaret i relationen**
- **Alle børn har ret til at være en del af fællesskabet, og vi skal tilstræbe, at alle børns hverdag så vidt muligt kendetegnes af små eller store fællesskaber, leg, lyst og omsorg**

Vi ønsker i Røde Rose 3 at være medvirkende til at tage vare på barndommen.

At give børnene en grundlæggende følelse af, at have værdi i sig selv, og en oplevelse af at være en ligeværdig del af det fællesskab og den hverdag vi har sammen.

Alle børn i Danmark har rettigheder og skal mødes med respekt, interesse og lydhørhed overfor deres ideer, behov og ønsker.

Vi ønsker, at vores børn aldersvarende, får en oplevelse af at have selv/medbestemmelse overfor ting der vedrører dem selv og deres liv. Det kan f.eks. komme til udtryk ved, at barnet selv mærker, hvornår man er sulten eller mæt, hvor og med hvem man vil lege med, eller om man har brug

for at medbringe en ting hjemmefra for at føle sig tryk i overgangen mellem hjem og institution.

Vi tror på, at barnet kan mange ting selv, og at vi igennem muligheder og rammer, giver barnet gode betingelser for at øve sig på meningsfulde ting i hverdagen. Herigennem skabes en følelse af mestring og selvværd hos barnet.

Røde Rose 3 skal være et sted, hvor alle føler sig som en del af fællesskabet. Både det store fællesskab som institutionen repræsenterer, men også de mindre fællesskaber, samt de tætte relationer mellem barn/barn og barn/voksen. Det er i disse fællesskaber og relationer, at barnet oplever de bedste forudsætninger for trivsel og udvikling.

Vi vil gerne kunne tilbyde en hverdag, hvor vi i fællesskab med forældrene, skaber de bedst mulige rammer for det gode børneliv. Hvor der både er plads til omsorg, fordybelse og nærvær, men også spontanitet, skøre indfald og den kreative leg. Her skal der være mulighed for at øve sig, lave fejl og gøre sig egne erfaringer. I Røde Rose skal man have lov til "at blive til sig selv" i trygge og anerkendende rammer.

Hyggelig tur i skoven

Børnesynet er evalueret 6. september 2021 på en faglig dag hvor følgende indsats blev iværksat.

Under Corona oplevede vi, at vores børnesyn blev sat på prøve, og vi havde derfor brug for at genbesøge og genopfriske det. 'Åbne døre' var lukkede og børnene kunne ikke vælge, hvor de ville lege og med hvem. Børnenes ret til selv at tilgå legetøj og div. materialer samt medbringe ting hjemmefra var indskrænket. Vi ville derfor se nærmere på, om de rettigheder vi mener børn skal have i vores hus fortsat var gældende, eller om vi har ændret vores tilgang i de forløbne år, der har været præget af mange restriktioner og anderledes måder at arbejde på. Forud for den faglige dag havde vi alle arbejdet med en ny slags praksisfortællinger, 'jegfortællinger' der er en øvelse i at sætte sig i barnets sted og forsøge at få øje på barnets perspektiv.

Vi arbejdede med spørgsmålet:

I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, børn som medskaber af egen udvikling i disse udvalgte situationer: Leg, vokseninitierede aktiviteter og rutiner?

Vi så under Corona, hvor gode børnene egentlig er til at lege og benytte sig af de ting der var til rådighed. Der blev tænkt kreativ og tingene fik flere funktioner. Vi oplevede også, at den uforstyrrede leg fik også gode betingelser, da vi ikke skulle alle mulige ting.

Under de faglige drøftelser og med udgangspunkt i jeg-fortællingerne var det mest centrale, vi kom frem til, at børnene ofte forstyrres når de leger. Dette fordi de voksne har noget, de gerne vil med dem. At de ikke i høj nok grad, har indflydelse på dagene, fordi vi har mange ting vi skal f.eks. turdage, sprogarbejde og at 'klokken' styrer mange af de daglige rutiner.

Vi brugte Emu's redskab til selvevaluering, udfyldte skema til handling og kom frem til, at det vi havde brug for, var at igangsætte konkrete aktioner i forhold til arbejdet med børnenes leg.

I huset gik vi i gang med et udviklingsprojekt, hvor vi ville løfte leg op på niveau med andre planlagte aktiviteter. Vi ville synliggøre leg på vores ugeplaner og afsætte tid til, at børnene kunne lege uforstyrret.

Vi ville have en opmærksomhed på, at flere af vores aktiviteter skal være et tilbud, hvor barnet i højere grad har mulighed for at vælge til/fra.

Vi vil også udforske nye måder at indgå i lege med børnene på, uden at vi kommer til at forstyrre. Vi vil i højere grad indgå/støtte op om rollelege, så disse ikke kun finder sted, når der ikke er andet planlagt, men i stedet bliver et tilvalgt læringsrum for børnenes udvikling.

Vi vil overfor forældrene omtale børnenes leg og dens betydning for barnets udvikling mere bevidst og derigennem give legen en højere status.

Ovenstående indsats med 'leg' blev evalueret i hele huset på vores personaledag i april 2022.

Følgende er nedslag fra den faglige drøftelse:

Generelt mener alle, at det har været en god oplevelse at arbejde med et tema.

Vi har kunne hente inspiration hos hinanden i forhold til arbejdet med leg, og det har været brugbart at kunne videns dele stuerne imellem.

Der har i børnehaven været interesse for rolle-lege, hvor den voksne faciliterer en leg.

Et eksempel kan være købmandsleg, hvor tingene stilles frem fra morgenstunden af. Den voksne har deltaget i legen, og derigennem haft mulighed for at støtte de børn der "ikke kan lege"/ har svært ved at indgå i lege. Det har også inspireret til at gribe børnenes ideer, være kreative i udbygning af legen, samt bruge sproget i en meningsfuld sammenhæng.

I vuggestuen var især forældremødet, hvor vi fik drøftet leg og vigtigheden af leg ift. børnenes udvikling og trivsel rigtig godt. Det gav anledning til nogle gode drøftelser med forældrene og flere gav udtryk for, at de havde fået et helt nyt syn på leg og legens betydning for barnet.

I hele huset vil vi gerne arbejde videre med de gode erfaringer, som vi har fået ved at lægge leg ind i ugeplanerne og lave flere aktiviteter om til tilbud. Ligeledes vil vi blive ved med at drøfte faglige emner på forældre-stuemøder, da det gav god mening både for os og forældrene.

Vi vil i højere grad benytte Aula til at beskrive vores tanker og faglighed omkring det daglige pædagogiske arbejde. Det vil give forældrene en anden forståelse af vores arbejde og fremme samarbejdet.

Hos personalet har der været interesse for at arbejde videre med temaer, så det vil vi gøre igen.

Købmandsleg

Evaluering november 2002 'Sociale fællesskaber' (sprog, inklusion og forældresamarbejde)

I foråret brugte vi i personalegruppen metoden SnapLog for at prøve, at få øje på børnenes perspektiv i de børnefællesskaber vi tilbyder. På en faglig dag i september blev vores data fremlagt for hinanden og analyseret på tværs af stuerne. Metoden erfarer vi, er god til at få øje på blinde vinkler i vores praksis. Den tilstræber et blik for barnets perspektiv i et fællesskab, og den kan sætte nye faglige perspektiver på barnets oplevelser. Metoden gav anledning til mange interessante snakke samt vidensdeling i personalegruppen. Derudover erfarer vi, at det kan være godt med en observatør, og en der står for aktiviteterne, når man skal blive klogere på sin egen praksis.

Sommeren 2022 sagde vi også farvel til 20 kommende skolebørn og 1/3 af vores børne og forældregruppe er derfor "ny".

Mange af børnene er derfor enten lige startet i vuggestue eller børnehave. Vi har også ansat nye personale i Røde Rose i år.

Derfor havde vi behov for at arbejde med sociale fællesskaber i hele huset igennem en længere periode og fortsætter også med det resten af 2023.

En stor udskiftning i børnegruppe gør, at meget skal læres fra bunden, da kulturbærende "de ældste" er væk. Nye kulturer, rutiner og fællesskaber skal oparbejdes på ny, og derfor iværksatte vi i efteråret 2022 en indsats i hele huset for at fremme dette. I opstartsfasen var rammen "Bag for Børnetelefonen" hvor vi på hver stue skulle identificere og arbejde med udfordringer i børnefællesskabet.

Vi brugte SMTTE modellen, som vi dog i denne forbindelse har udvidet med et I for inklusion, så det nu er en SMITTE model. Dette for at øge opmærksomheden på, om vi har børn der er uden for fællesskaberne på vores stuer. Ligeledes for at sikre deltagelsesmuligheder for alle børn ved at indsætte I'et i modellen.

På alle stuer var behovet at arbejde med de mindre fællesskaber først, for derefter på sigt at kunne understøtte de større fællesskaber.

I børnehaven delte vi børnene i mindre grupper, og vi arbejdede med gentagelser, når vi bagte over flere dage og uger. Derudover arbejdede vi også med fokusord for at understøtte den sproglige udvikling.

Vuggestuen var særlig nysgerrig på, at skabe muligheder for, at børnene kunne danne nye venskaber/relationer på tværs af de to vuggestuegrupper.

"Bag for Børnetelefonen" kan udover at være en genkendelig tradition i Røde Rose også ses i et samfundsperspektiv, som en dannelsesproces i børnenes liv. Vi taler aldersvarende med børnene om, hvorfor vi bager, og hvordan man kan hjælpe andre. Vi "sår små frø i børnene" der kan spire langsomt, da de gennem de næste mange år vil blive præsenteret for konceptet, der er landsdækkende. Mange børn kender det også fra deres ældre søskende.

Vi kommunikerede løbende til forældrene både gennem Aula, billeder og den daglige kontakt, om

hvorfor og hvordan vi arbejdede med fællesskaber.

Det gav god anledning til at tale med forældrene om, hvordan de selv kunne støtte op om deres barns oplevelser og relationer i institutionen f.eks. at de sammen med barnet kunne spørge nysgerrigt ind til barnets oplevelser i løbet af dagen.

Sprogligt opfordrede vi forældrene til at bruge de samme fokusord som os.

Sidst i oktober afholdte vi det årlige kagesalg på legepladsen for alle børn og deres forældre.

*Vores indsats med at fokusere på formidling af vores faglige arbejde, resulterede i den til dato bedste opbakning fra forældregruppen. Rigtig mange kom og så hvad børnene havde været op-
taget af og deltog engagerede på børnenes præmisser, og der blev spist kage, hygget og snakket på tværs af hele huset. Det var en fin afslutning på en lærerig proces på flere planer, som gav lyst til at fortsætte den vigtige indsats om, at give alle børn deltagelsesmuligheder i børnefællesskabet.*

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Røde Rose 3 er vi bevidste om at læring sker igennem hele dagen. Vi ønsker af samme grund, at skabe en hverdag, hvor der veksles mellem børnenes egen leg, voksenstyrede aktiviteter og dagligdagens faste rutiner. Der skal være altid være plads til spontanitet, omsorg og glæde, og vi bestræber os altid på, at have for øje, hvad det enkelte barn og gruppen har behov for. Vi ønsker at skabe trygge genkendelige rammer for børnene. Dette gør vi bl.a. ved, at dagen/ugen har en fast tilbagevendende rytme. Det kan være samling, måltidet og måden børnene puttes på til middagsluren. Forudsigeligheden er med til at skabe tryghed for det enkelte barn, så det kan trives og udvikle sig bedst muligt.

Vi har igennem flere år arbejdet med ugeplaner som et organisatorisk arbejdsredskab. Dette for at understøtte ens-ligheden på stuerne, så alle børn sikres samme kvalitet og at der er en transparens i vores arbejde. Ugeplanerne er med til at skabe en synlig hverdag for børn, forældre og

personale. Planerne er vejledende, da vi også ønsker at tage hensyn til barnets/børnenes behov og interesser i nuet eller hvis en god leg eller en anden anledning opstår.

Ugeplanerne giver de voksne på stuen et større overblik f.eks. i forhold til, hvilke børn der skal hvad dagen/ugen igennem. Når de voksne er bedre forberedte på, hvem der skal hvad og med hvilke børnegruppe, så kan den voksne i langt højere grad guide børnene og skabe overgange, der er mere hensigtsmæssige for børnene. Med denne større fokusering skabes et refleksionsrum for, hvilke tanker og intentioner der ligger til grund for, hvilke aktiviteter det enkelte barn eller gruppen tilbydes, samt hvordan vi bedst muligt skaber meningsfulde overgange for børnene.

I Røde Rose 3 har vi åbne døre, så børnene selv kan opsøge lege og venskaber i takt med, at de er klar til det. Derfor skal indretningen i huset også være således, at det er tydeligt for børnene, hvad man kan og må hvor. Vi er opmærksomme på, at der er afvekslende legezoner, så der er legemuligheder for alle.

Hverdagen i huset rummer mange hverdagsrutiner for børnene, og er fuld af læring, hvor barnet tilegner sig flere kompetencer ved at indgå aktivt i dagligdagen. Vi bestræber os på, at synlige såvel som usynlige regelsæt er ens i institutionen, så børnene ikke skal bruge unødige kræfter på at afkode nye miljøer, når de bevæger sig rundt eller overgår fra vuggestue til børnehave. Vi ønsker desuden, at de regelsæt som vi har i institutionen, er meningsfulde set ud fra et børneperspektiv.

Alle dagens rutiner, aktiviteter, lege og hændelser har nemlig et potentiale for læring. I vuggestuen foregår der masser af læring. Det kan være når barnet er på puslebordet. Her er barnet i en tæt relation med den voksne, hvor barnet føler sig set, hørt og værdsat. Eller det kan være børnehavebarnet, der har svært ved at komme med i en leg, men bliver hjulpet af en voksen til at finde de rette ord, og få spurgt på en måde, så de andre børn forstår. Interaktioner i garderoben og meget mere, hvor læring ikke blot består i tage sit tøj på selv, men også i hvordan vi taler til og om hinanden, sætter ord på det vi gør og hjælpes ad.

Børn dannes, udvikler sig og lærer bedst i trygge relationer og fællesskaber med de voksne og hinanden. Det er derfor naturligt, at vi i Røde Rose 3 vil have relationer og samspil i højsædet hver dag. Det vil vi fordi, vi ved at interaktionen mellem børn og voksne, er den mest betydningsfulde enkeltfaktor for børns udbytte af institutionens læringsmiljø. I forbindelse med evaluering af læreplanerne, stod det også klart for os, at det er her, vi oplever at vi er bedst, og hvor vi synes vi ofte lykkes.

Det kan være krævende for de fleste børn at forholde sig til det store fællesskab i længere perioder ad gangen. Derfor hjælper vi børnene med at skabe rum for leg og aktiviteter i mindre grupper. Det kan være planlagte aktiviteter eller aktiviteter som børnene selv finder på. De mindre grupper giver desuden mulighed for et andet nærvær og en mere fokuseret læring. Det kan være når sproggruppen spiller spil eller der bages boller til stuens eftermiddagsmad. Det er også i de små grupper, at vi har mulighed for at mærke, hvad der rører sig i barnet eller gruppen for tiden. Her sikrer vi os, at alle børn bliver set og hørt dagligt. Vi voksne får ligeledes vigtig viden om børnene, så vi bedst muligt kan støtte op om gryende relationer, leg, læring og eksisterende venskaber.

Til frokost og eftermiddagsmaden sidder alle børn, i mindre, faste spisegrupper. Disse grupper er sammensat ud fra pædagogiske overvejelser om alder, venskaber eller andet der er aktuelt i den nuværende børnegruppe. Hver gruppe kan have egne intentioner for, hvad der er fokus på før, under og efter måltidet. I vuggestuen kan fokus være selvhjulpethed, selvværd, sansning og sprog. Mens det i børnehaven kan være mere aktuelt at dække bord til hinanden, arbejde med tale og lytte positioner og stimulere sproget ved at sætte ord på alt hvad vi gør. At føle sig som en betydningsfuld del af fællesskabet giver barnet en tro på egen værdi. Man betyder noget for andre, og andre har brug for en. For selv om vi altid skal tilgodese det enkelte barns behov, så er der også tidspunkter i løbet af dagen, hvor vi på stuerne skal det samme. Det kan være en fødselsdagsfejring eller fredags sang. Måske siger barnet nej, men når man er en del af et fællesskab, så er der også nogle ting man skal. Vi signalerer hermed til barnet, at selv om du har lyst til noget andet lige nu, så har vi brug for dig.

Evalueret 2020/2021

Et pædagogisk læringsmiljø gennem hele dagen og samspil og relationer

Vi har arbejdet med Emu's redskab til selvevaluering. Via skemaet til handling kom vi frem til, at det vi havde brug for, var at igangsætte konkrete aktioner. Vi var nysgerrige på om - og hvordan, vi i tilstrækkelig grad får tilrettelagt vores hverdag, så der er et godt læringsmiljø igennem hele dagen. Især fordi vi lever i en tid, hvor tingene konstant er i forandring, og vi grundet pandemien skal tage mange usædvanlige hensyn, og derfor ikke har de samme muligheder som før.

Vi har derfor i forbindelse med faglige dage og på alle stuerne arbejdet med metoden aktionslæring i forhold til et godt pædagogisk læringsmiljø hele dagen. Ligeledes har vi haft fokus på samspil og relationer med særlig fokus på overgange i hverdagen. Vi vil desuden gerne arbejde på, hvordan vi får skabt mere ro, fordybelse og læring for børnene især om eftermiddagene.

Vi har observeret at nogle af vores børn, mere end tidligere, er afhængige af en gennemgående og særlig tydelig struktur igennem hele dagen. Derfor har vi haft en skærpet opmærksomhed på at lade rutiner og overgange fylde rigtig meget, og set dette, som et endnu mere meningsfyldt læringsrum, for alle børn. Faktisk så meget at det har givet anledning til en drøftelse om at ændre vores praksis, så vi nu er begyndt at anskue og planlægge dagens aktiviteter/faste rutiner, som værende startet allerede i overgangene. Altså ikke noget der kommer før en aktivitet, men som en del af den. Det kan være overgangen fra samling til legeplads eller fra leg til at skulle på tur.

Et eksempel fra en aktionslæringsproces i vuggestuen:

Ved morgensamling informeres børnene om, hvad de skal, og opdeles derefter i mindre grupper. Ved denne tidlige opdeling er det kun en mindre gruppe, som går i garderoben med en voksen og dagens aktivitet er allerede nu i gang, så vi behøver ikke skynde os.

Når vi informerer børnene ved samling om, hvad de skal og med hvem, skabes der større overskuelighed for både børn og voksne. Som redskab til dette bruger vi ugeplanen, hvilket betyder at de voksne altid har et overblik over, hvem der skal hvad.

Den voksne henter også sit overtøj og tager det på sammen med børnene. Det gør det meget tydeligt for børnene, hvad der skal ske og sammen med hvem og det giver et godt samspil barn og voksen imellem.

Der lægges i rutinen vægt på processen og det enkelte barns potentiale og udvikling, og vi har samtidigt en øget opmærksomhed på at understøtte børnenes sprogudvikling, mens vi sammen klæder os på.

Den voksne behøver på intet tidspunkt gå væk fra børnene, og det giver en god trykthed og stemning, der følger med fra garderoben til den efterfølgende aktivitet, hvilket giver det bedste potentiale for læring igennem hele forløbet.

Et eksempel fra en aktionslæringsproces i børnehaven:

Vi har i børnehaven oplevet vores eftermiddage som mere kaotiske end tidligere. Vi har derfor været interesserede i, med bl.a. ugeplanerne som redskab, at skabe en mere harmonisk overgang fra legepladsen til 'frugten' og også sikre et læringsfællesskab med jævnaldrende, for alle børn, hver dag. Da vi er stueinddelte, har vi observeret, at nogen af vores børn mangler den spejling i jævnaldrende, som de har behov for.

Vi fortalte alle børn til formiddagssamling, at vi skulle gøre noget nyt, når vi fremover skulle gå ind fra legepladsen for at spise frugt og hvorfor. På legepladsen hængte vi en seddel, som vi viste børnene. På sedlen var børnene inddelt i 2 grupper, en med de ældste og en med de yngre børn. Børnene kunne kende deres navne, og lærte hurtigt hvilken gruppe de tilhørte. Samtidig gav opdelingen den voksne et overblik over, hvilke børn der var i hans/hendes gruppe. Dette gav langt bedre mulighed for at koncentrere sig om samspillet med børnene i egen gruppe, da der ikke skulle laves aftaler om, hvem der gjorde hvad.

De yngste børn går først ind, sammen med deres voksen og tager i ro og mag tøjet af, hænger det pænt på plads og vasker hænder med den voksne som guide. Den voksne har fokus på det positive lederskab og understøtter samtidigt børnenes samspil ved at opfordre til, at alle hjælper hinanden. Det giver en god stemning, og børnene oplever mestring og sammenhold, da vi alle gør tingene sammen og ikke hver for sig i et stort "kaos".

Derefter går gruppen ind i det rum, hvor de skal spise, lukker døren og starter en hyggelig aldersvarende aktivitet. F.eks. lydbog, sanglege, dialogisk læsning, historie med kapitler osv.

Det samme gentager sig med de ældste børn, der nu også får ro og plads til at få gjort tingene sammen med deres voksen. Frugten spises nu når det passer ind. Det kan være før, under eller efter gruppeaktiviteten i de opdelte grupper og bliver derved en integreret del af 'det vi laver sammen', og ikke noget der fra børnenes synspunkt skal overstås. Vi bliver så længe som muligt i grupperne, og fortsætter det vi har sat i gang, men åbner dørene op når børnene begynder at blive hentet.

Vi oplevede, at børnene profiterede af de initiativer vi satte i gang. Vi er også blevet opmærksomme på, at vores indretning nogle steder i huset har nogle faldgrupper, hvor det ikke er tydeligt nok for børnene, hvad der forventes af dem i visse læringsituationer.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Røde Rose 3 lægger vi stor vægt på et godt og konstruktivt forældresamarbejde, da vi ved at sammenhæng og samspil mellem hjem og institution er betydningsfuldt for børns udvikling. Vi skal gensidigt være åbne, nysgerrige og lydhøre over for hinandens perspektiver, så vi sammen kan skabe de bedste betingelser for barnets trivsel, udvikling og læring.

Vi lægger stor vægt på at få skabt et godt forældresamarbejde når en ny familie starter i Røde Rose 3. Vi arbejder målrettet på, at der skaber en gensidig, så vi i fællesskab kan drøfte spørgsmål der vedrører barnets trivsel og udvikling.

Vi vil gerne have at forældrene er aktive aktører i institutionens drift og børnenes hverdagsliv. Forældrene er velkomne til at deltage i eller overvære pædagogiske aktiviteter f.eks. samling eller tage med på tur. Dette kan skabe en tryghed eller en forståelse for det pædagogiske arbejde.

Forældrene spiller en vigtig rolle i institutionen, både formelt og uformelt. Forældrebestyrelsen fungerer som den formelle del, som skaber sammenhæng mellem institutionen og de øvrige forældre. Via bestyrelsen drøftes bl.a. hvordan vi bedst muligt skaber viden og interesse for det liv børnene har i institutionen. Det har bl.a. udmøntet sig i, at det traditionelle forældremøde er blevet erstattet af workshops, hvor vi i langt højere grad kan indgå i en dialog om aktuelle emner. En form der er med til at synliggøre vores hverdag, samt den faglighed vi bygger den på.

Fremadrettet vil vi fortsat arbejdet med at synliggøre vores pædagogik. Vi vil forsøge at knytte læringsbegreber på vores beretninger på Aula, på ugeplanerne og i de nyhedsbreve som vi laver på stuerne.

Det mere uformelle samarbejde foregår over hele dagen og har mindst lige så stor betydning som det formelle. Her udveksles informationer om alt fra fridage til vigtige overleveringer om barnet, som kan have indflydelse på barnets dag og humør.

Vi bruger så ofte som muligt, tid på at fortælle om barnets dag, så vi også herigennem skaber sammenhæng mellem institution og hjem.

Flere gange om året mødes vi desuden til hyggeligt samvær under uformelle rammer f.eks. til sommerfest, julearrangementer og forældrekafe.

Forældresamtaler:

Forældrene tilbydes flere samtaler i barnets Røde Rose 3 tid:

Vi snakker sammen i forbindelse med opstarten og igen, når barnet har gået på stuen i ca. 3 måneder. Vi holder ligeledes en samtale ved overgang fra vuggestue til børnehave.

Året inden barnet skal i skole, er der fælles forældremøde for kommende skolebørns forældre med information om Storegruppen.

Der er også en 5-års status samtale og en egentlig overleveringssamtale, hvor vi i samarbejde med forældrene til skolebørn, udfærdiger overleveringen til fritidsinstitution og skole.

Vi holder desuden samtaler ved behov. Disse samtaler kan være på foranledning af os eller forældrene. Vi har også mulighed for at inddrage andre faggrupper i samarbejdet, hvis det er aktuelt.

Forældrekafe på legepladsen

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn kan af den ene eller anden grund befinde sig i en udsat position. Det kan være kortvarigt eller over en længere periode. Nogle børn kan være i en udsat position i nogle sammenhænge men fungere godt i andre. Andre børn kan have mere komplekse udfordringer. Det er vores opgave som fagligt uddannet personale, at få øje på de børn, som af forskellige årsager har udfordringer eller ikke føler sig som en del af fællesskabet. Her skal vi så vidt muligt ændre læringsmiljøet for dermed, at sikre barnets deltagelses muligheder, så vi fortsat sikre trivsel og udvikling. Vi kan f.eks. tage udgangspunkt i barnets interesser og dermed skabe et positivt udviklingsrum, hvor barnet føler sig set, værdsat og også opnår anelse hos de øvrige børn, fordi det er noget barnet mestre. Eller vi kan arbejde i temaer på stuen og i en periode have ekstra fokus på sprog, bevægelse eller andet der kan understøtte barnets udvikling ift. dets særlige udfordringer. Vi har som personale et stort ansvar for at støtte, guide, skabe trivsel og udvikling for børn i udsatte positioner, og der skal altid være en bevidsthed hos den voksne om denne rolle.

Ugeplanerne kan være med til at sikre at der arbejdes med deltagelsesmuligheder for alle og

skabe overblik, så det vi gerne vil med barnet, også bliver udført. Ved hjælp af arbejde med ugeplanerne kan arbejdet også udføres af alle voksne på stuen, hvis der f.eks. er sygdom blandt personalet.

Personalet skal have en øget bevidsthed og være på forkant i de situationer, hvor barnets kan blive udfordret og møde en negativ respons fra de øvrige børn. Vi skal bruge os selv i en aktiv rolle, der kan sætte ord på, lege med, skabe relationer og opmuntre barnet til at prøve, øve sig og til sidst mestre. Rollen indbefatter også et øget fokus på diskretion og på ikke, at udstille børn der f.eks. ikke har ordentligt overtøj, mangler skiftetøj eller kommer for sent til aktiviteterne. Vi ved at ord skaber forståelser, der skaber handlinger som skaber mennesker. Derfor har den voksne et særligt ansvar for at tænke over hvordan vi taler til og om børnene foran andre børn, og med hinanden. Er der børn, der nævnes ofte i forbindelse med konkrete negative hændelser eller kontekster, så andre kan høre det, skal vi hjælpe hinanden med at stoppe og finde andre måder at videregive information på.

Når vi tager imod nye børn i vuggestuen eller børnehaven, så vil der være en voksen, som primært tager sig af barnet og familien i den første tid i institutionen. Det er vigtigt for alle børn, men især for børn der er i en udsat position. Ligesom et ærligt og godt forældresamarbejde i disse situationer er ekstra vigtigt for barnets trivsel. Den primære voksne sørger for, med udgangspunkt i barnets perspektiv, at få de relevante informationer der skal til for, at vi kan møde og støtte barnet og barnets familie bedst muligt. Vi kan i særlige tilfælde vælge at holde et formøde med forældrene, for her i fællesskab, at skabe de bedste tænkelige rammer for en god og tryk institutionsstart. Børn der er særligt udsatte eller i risiko for at blive det, skærmer vi ofte ved at barnet skal knytte sig til så få af husets/stuens voksne som muligt, da vi ved at små børn ikke kan rumme for mange omsorgsgivere, hvis de skal føle tryghed og udvikle sig bedst muligt.

Vi arbejder med Københavns kommunes værktøj til tidlig opsporing og indsats "TOPI". Det betyder i praksis, at vi to gange årligt har fokus på alle børns trivsel. Bliver vi opmærksomme på, at nogle børn ikke trives og udvikler sig optimalt, så har vi forskellige muligheder at benytte os af. Nogle gange er det nok, at vi har en øget fokus på barnet i en periode, og støtter op med mindre tiltag. Andre gange har vi behov for at gøre brug af faggrupper med andre kompetencer. Alt foregår i samarbejde med forældrene. Hvis vi i institutionen har brug for sparring eller særlig viden, kan vi med forældrenes samtykke tage barnet eller problemstillingen op på et tværfagligt møde. Her deltager barnets sundhedsplejerske, en psykolog og en daginstitutions socialrådgiver. Til mødet kan vi desuden indkalde andre relevante personer f.eks. en talepædagog eller støttepædagog.

Udviklingsarbejde 2023 / 2024

Når vi arbejder i overensstemmelse med vores børnesyn, hvor børn ikke er deres handlinger, så skal vi altid forholde os ikke-normativt og nysgerrigt. Det kan vi f.eks. gøre ved at sætte tid af til observationer, når det er påkrævet. Det er givende hvis alle stuens voksne kan være en del af dette arbejde. Man kan være en "flue på væggen" eller man kan være deltagende observatør, blot man altid er opmærksom på sin placering. Når man observerer, er det vigtigt, at man ikke observerer for at bekræfte det man i forvejen ved eller tror, men forholder sig åbent, nysgerrigt og objektivt. Efterfølgende kan man i samarbejde gennemgå observationerne og evt. igangsætte en indsats.

Vi vil i den kommende tid undersøge og prøve at tage udgangspunkt i 'tryghedscirklen' Dels for at blive klogere på arbejdet med at sikre, at relationen barn/voksen bruges til at skabe optimal trivsel og udvikling hos barnet, da vi ved at gode og trygge relationer er grundlaget for en positiv udvikling. Men også for at kunne støtte forældre i, hvordan de også arbejder med tilknytning og takler børns forskellige behov hjemme.

Derudover skal vi arbejde med skriftlighed i forbindelse med TOP, handleplaner og forskellig videns-overdragelse. Vi skal bl.a se på metoderne 'den særlige ordbog' og øve os i 'at skrive med barnet på skulderen'. Vi skal tale om udviklingsunderstøttende samtaler med forældre i en udsat position eller forældre som har børn der ikke trives. Også her skal vi arbejde på at sikre, at alle familier får den samme kvalitet, og at vi taler ud fra samme ståsted som fagpersoner.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 2

Miniprojekt om rokketænder. Børnene har her selv valgt at arbejde videre over flere dage.

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

I maj måned starter vi "Storegruppen" op. Gruppen er for de børn, som forventes at skulle starte i skole det kommende år. Vi kalder det Storegruppen fremfor skolegruppe, da det ikke nødvendigvis er alle børn, som ender med at starte i skole det år og vi ønsker ikke, at disse børn føler et nederlag ved at blive i børnehaven et år mere.

Arbejdet med alle skolesøgende børn foregår dels på stuerne som en del af vores daglige praksis. Det kan være ved aldersinddelte aktiviteter, særlige opgaver på tur eller ved måltiderne. Men selvfølgelig og i særdeleshed også i Storegruppen. Gruppen består af børn på tværs af de 2 børnehavegrupper, samt uddannet personale fra begge stuer. De mødes fast en gang om ugen.

I Storegruppen er det overordnede fokus at arbejde med fællesskabet.

Vi har en anerkendende tilgang til børnene og har som målsætning at understøtte og udvikle børnenes sociale kompetencer og selvværd bl.a. ved at lære noget nyt og overskride personlige barrierer. Samt at kunne udsætte egne behov, kortvarigt og samarbejde, da vi mener, det er et vigtigt fundament for en god skolestart og al fremtidig læring. Tidlig skolificering og målbar "undervisning" samt tilvænnning til at sidde på "skolebænken" er ikke en del af vores målsætning. Vi leger, oplever og opdager i stedet ting sammen og tilbyder dermed læring gennem fælles oplevelser. Oplevelser og viden som der kan bygges videre på senere.

Dog præsenterer vi børnene for skolelignende begreber som f.eks. at række hånden op, og vi arbejder systematisk med gentagelser og forløb over flere gange.

Vi planlægger forskellige forløb med udgangspunkt i børnegruppen der forandrer sig fra år til år. Vi opsøger bl.a. forskellige workshops og kurser i nærområdet, som vi deltager i. Eksempler her på: "Dans med bogstaver" cirkus workshop og særlige forløb i skolehaverne. Alle med eksterne lærere, hvilke også forbereder børnene på at modtage "undervisning" af andre voksne.

Fællesskabet er også i fokus, når Storegruppen bager til sommerfesten, samler skrald i lokalområdet i forbindelse med skraldeugen eller når der tjenes penge til Børns Vilkår i forbindelse med "Bag for Børnetelefonen".

Evaluering af dagene og forløbene tager udgangspunkt i børneperspektivet, når vi efter hver gang spørger børnene, hvad de synes var godt og ikke så godt. Nogle gange tegner vi det, som vi syntes, var sjovest eller som vi bedst kan huske. Vi voksne evaluerer også sammen og planlægger og ændrer praksis, så vi både kan tilgodese det enkelte barn og hele gruppen. Børnene skal være optaget af, det vi laver, ellers skal vi ændre på indholdet og målet. Det skal være sjovt at være i Storegruppen.

Forældreinddragelse:

Vi introducerer Storegruppens formål på et særligt forældremøde et år inden skolestart. Hvad laver vi, hvorfor og hvad kigger vi på hos det enkelte barn, når vi skal vurdere trivsel, modenhed og skoleparathed?

Mødet omhandler også, hvad forældrene selv kan støtte op om hjemme, for at gøre overgangen fra institution til KKFO/skole, så let som mulig. Hvert år skal der også laves en 5-års status i samarbejde med forældrene som følges op af en samtale hvor vi snakker om trivsel i børnehaven og

Storegruppen og hvor der også kan drøftes skoleparathed og evt. skoleudsættelse. Inden skolestart laves i fællesskab en videns-overdragelse til KKFO og skole og i særlige tilfælde følges denne op af et møde på skolen med mundtlig overlevering.

Evalueret december 2022

Vi har igennem årene med Storegrupperne opnået et stort katalog af aktiviteter og miniprojekter, som vi kan igangsætte ud fra børnenes nærmeste udviklingszone. Vores Storegrupper er meget forskellige fra år til år, og vi skal hvert år starte "forfra" da gruppen såvel som de enkelte børns ressourcer og udfordringer spænder bredt. Ligeledes skal vores ideer og tiltag revurderes løbende, da der hele tiden opstår noget nyt i gruppen. Og fordi vi arbejder ud fra at børnene skal inddrages mest muligt i forhold til planlægning og udførelse.

Vi synes det er brugbart altid at starte ud med at tilbyde et yogaforløb med os og en ekstern "lærer". Her kan vi observere og få øje på gruppe-dynamikker, generelle styrker og udfordringer, såvel som vi kan se hvordan den enkelte reagerer i forhold til aktiviteten.

Vi vil bruge SMTTE til at planlægge og evaluere, lige som vi fortsat evaluerer med børnene, da vi synes det er en del af nerven og formålet med Storegruppen, at børnene høres og anerkendes for deres ideer og meninger.

I efteråret 2022 var vi til møde i 'Stærkt samarbejde' på Rådmandsgade KKFO, der fortalte at de efter Corona, har oplevet at børnene generelt har haft det sværere i overgangen fra børnehave til KKFO og også har været mere ængstelige. Vi arbejder med dette særlige for øje, for at gøre vores til, at børnene kan starte med de bedste forudsætninger vi kan give dem med. Ligeledes efterspurgte de mere faglighed og opmærksomhed på, hvad der overleveres i de skriftlige videns- overdragelser i hele bydelen, hvorfor en indsats omkring skriftlighed også er planlagt i vores hus i 2023

I 'Stærkt samarbejde' netværket har vi alle forpligtet os til, at arbejde med 'Fri for mobberi' som en genkendelig ramme i børnenes institutionstid – lige fra vuggestue til skole. Derud over at lege 3 bestemte ramme-lege (sociale lege), som ligeledes skal medvirke til en genkendelighed når børnene kommer på KKFO. Især de mest udsatte børn vil profitere af, at ikke alt i overgangen er nyt og at de kender til reglerne og forventninger i disse lege.

Alle personaler i Røde Rose har derfor været på 'Fri for mobberi' kursus i 2022, og det er ved at blive implementeret på alle stuer. Vi skal den kommende tid finde ud af, hvordan vi arbejder med det, så det passer til vores værdier og praksis.

Miniprojekt i Storegruppen med street-art.

Vi sniger os ind på en skole og ser hvad de laver i et frikvarter og måske møder vi en sød lærer eller nogle skolebørn.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Med en beliggenhed på Nørrebro har vi et utal af muligheder for forskellige aktiviteter rettet mod børn. Vi er flittige bruger af de omkringliggende parker og legepladser. Vi kan besøge museer eller tage en tur ind til byen. Vi har tog, bus og metro indenfor kort afstand, og har derved også gode muligheder for at komme rundt omkring. Vi har et enestående samarbejde med Skolehaverne ved Bispebjerg Bakke, hvor vi alle kommer året rundt. Vi deltager i specielt tilrettelagte forløb for både vuggestue- og børnehavebørn, men benytter også de enestående rammer på egen hånd.

Sneglejagt i Skolehaverne

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Stuerne skal indrettes hyggeligt i forhold til et børneperspektiv. Vi skal væk fra tomme og uinspirerede dukkekroge og stuer med ´væg til væg indretning´. Der skal være tilstrækkeligt pædagogisk legetøj i kasser med tydelige billeder på, så børnene kan se hvad der er til rådighed. Der skal være små kroge og legezoner, hvor man kan finde lidt ro og fordybe sig i en leg. Ligesom der skal være steder, hvor det skal være okay at lege mere vildt og højlydt. Tydelige legezo-ner f.eks. ´køkken´ eller en tumblezone vil også hjælpe de voksne i arbejdet med at understøtte børnenes sprog og relationer. Det er de voksnes ansvar løbende at skabe og genskabe rammerne og mulighederne, så de er aldersvarende og passer til den aktuelle børnegruppe. Dvs. at indretningen og udvalget af legetøj aldrig må blive statisk, men skal kunne om-arrangeres alt efter børnenes interesser og behov.

Alle børn har ret til selv at kunne initiere lege og selv at kunne trække sig tilbage med et puslespil eller en bog ved behov. De lidt større børn har også ret til at kunne udfolde sig ved f.eks. at gå i gang med en tegning uden at skulle finde en voksen der giver lov. Det betyder ikke at alt skal være tilgængeligt hele tiden, men der skal altid være noget til enhver af ovennævnte situationer, da det understøtter børnenes selvforståelse, selvtillid, selvhjulpethed og evnen til at kunne fordybe sig.

Vi har fokus på, at de børn der møder tidligt skal hjælpes i gang med aktiviteter, så de ikke bare går rundt og venter på, at alle er kommet. Når vi åbner en stue om morgenen, kan vi stille legetøj frem, bygge en bane eller sætte lidt musik på så vi inviterer børnene ind i en leg eller en aktivitet, som de selv kan videreudvikle på.

Vi skal arbejde på at børnene er med skabere af deres egen hverdag, Børnene skal have mulighed for at sætte deres præg på aktiviteter såvel som stuens indretning med tegninger og lignende. Og vores regler skal give mening for børnene, hvorfor vi løbende skal evaluere dem med børnene og hinanden i forhold til et børneperspektiv.

Alle stuer er på tur ud af huset hver uge. Det giver de øvrige stuer bedre plads og andre muligheder for leg. Vi har et fællesrum i stueetagen, hvor der kan tumles, laves rytmik mm. Vi har et værksted med alle mulige materialer tilgængelig, hvor en voksen sammen med en gruppe børn kan være kreative. Derudover har vi et baderum hvor der kan leges med vand i et stort kar.

Vi har de sidste år haft fokus på vores legeplads som læringsmiljø, med dets muligheder og begrænsninger. Vi har arbejdet på at vores fælles `regler` ikke blot skal give mening for børnene, men det skal også være muligt for børnene at overholde dem. Børn er udforskende, sanselige mennesker, der elsker at eksperimentere med materialer som jord, sand og vand. Indimellem opstår der en interessekonflikt i forhold til barnets ønske og lyst til at eksperimentere med materialer, og vores behov for at passe på de ting vi har for ikke at forbyde børnene det, kan vi i stedet tilbyde dem noget andet eller anvise dem andre steder at fortsætte legen f.eks. har vi specielle borde til sandlege. Vi har et cykelområde og et område hvor de mindste kan føle sig sikre uden fare for at blive kørt over. Vi har også skabt et område med blomsterkasser, hvor børnene kan få oplevelsen af at være sig selv, udenfor de voksnes synsfelt. Vi arrangerer også aktiviteter på legepladsen. Dagligdags aktiviteter der når vejret tillader det lige så godt kan gøres uden for, som madlavning, malerværksted og andet. Eller bål, samling på tværs af stuerne, den årlige blomsterdag, fastelavn og meget mere. Læringsrummet kan sagens findes andre steder end i institutionen. Eksempelvis er naturen et vigtigt læringsrum, som på bedste vis komplementerer vores rammer i institutionen. Her både oplever vi andre ting sammen, men kan også rykke vante aktiviteter ud i andre rammer, og derved få en anden oplevelse. Omvendt kan vi også finde inspirerende ting i naturen, som vi kan bringe med hjem og bruge til leg, kreative processer og udsmykning.

Skaller samlet på stranden

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Alsidig personlig udvikling*
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Når et barn skal lære sig selv og sin omverden at kende, er det vigtigt at det foregår i trygge, udviklende og omsorgsfulde relationer og fællesskaber med voksne og andre børn.

Når vi skal støtte barnet i dets personlige udvikling, skal vi møde hvert barn, som det er, der hvor det er, uden forforståelse baseret på køn, etnicitet, alder og andet. Vi skal derimod tage udgangspunkt i barnets egne kompetencer, så barnet kan bevare og/eller udvikle et positivt selvbillede, som en person der har en værdi i sig selv.

De voksne skal støtte børnene i deres udvikling i tæt samarbejde med forældrene, og vi skal sammen arbejde med barnets nuværende og nærmeste udviklingszone, når barnet skal tilegne sig nye færdigheder.

Når barnet starter i vuggestue og børnehave, skal vi være nysgerrige på barnet og barnets baggrund ved at spørge ind til barnets personlighed, hjemmeliv, vaner, hvad kan barnet lide mm. Vi skal bruge forældrenes viden om barnet og være opmærksomme på familiens og barnets perspektiver og ressourcer. Vi er opmærksomme på, at ikke alle børns skal behandles ens for at være ligestillede.

Vi skal aktivt være skabere af en tryk atmosfære, hvor det er legalt at øve sig og fejle samt vise barnet at ingen følelser er forkerte. Der kan dog være uhensigtsmæssige måder at udtrykke sine følelser på, især hvis det går ud over andre. Her skal vi hjælpe og guide barnet, så barnet med tiden finder andre måder at reagere og udtrykke sig på.

Vi skal lære børnene at forstå egne og andres grænser. De helt små børn hjælper vi ved at lære dem ordet stop, samtidigt med at de holder hånden frem foran sig. De ældre børn støtter vi i at sige fra med ord, når vi kan se at deres grænser bliver overtrådt. 'Du gjorde noget jeg ikke kan lide' eller 'jeg bliver ked af det, når du ikke er sød ved mig'.

Vi skal med vores handlinger og ord ligge fundamentet for at børnene med tiden forstår, at også de har rettigheder. F.eks. retten til at bestemme over egen krop eller retten til at være en del af fællesskabet osv. Også her kan vi hjælpe børnene ved at låne dem ord.

Det kan være gennem måder at spørge hinanden på, f.eks.: Er du okay? Eller, vil du have et kram?

Vi skal støtte børnene i at løse konflikter, gå på kompromis og håndtere afvisninger og skuffelser på en måde, så det ikke går ud over selvværdet.

Vi leger lege med "vindere og tabere", og vi arbejder ud fra det synspunkt, at alle børn skal have de samme muligheder, bare ikke hver dag og hele tiden, men over tid. F.eks. kan alle børn ikke vælge en sang til samling hver dag, men vi skiftes og ingen snydes i længden. Vi mener det er med til at lære børnene at behovsudsætte og hvile i sig selv uden hele tiden at være på forkant ift.

turtagning etc.

Vi voksne kan gå foran i forskellige situationer, hvor barnet kan være nervøs for, at udstille sig selv, eller for ikke at være god nok. F.eks. når vi også klæder os ud til fastelavn eller danser med til en fjollet sang. Sammen med børnene kaster vi os ud ting, som heller ikke vi helt ved hvordan skal gøres osv. Vi kan også være rollemodeller og sætte os selv i spil ift. at fremhæve, når vi selv "fejler" og dermed vise barnet, at ingen er perfekte. Vi kan fortælle om situationer, hvor vi blev flove eller kede af det og vi kan selv sige undskyld, hvis vi kommer til at gøre nogen kede af det eller lignende.

Vi skal støtte børnene i at stå frem og vise hvem de er, samt, at det er okay at man er sig selv. Vi kan arbejde med narrativer og også fremhæve børnenes gode egenskaber og talenter over for de andre børn. Nogen børn kan stille sig frem i en forsamling og tale højt og længe, mens andre taler med små stemmer, og skal have en ven i hånden, før de tør sige noget. Vi skal skabe plads og taletid til alle og vise at begge dele er lige okay.

Vores legetøj og indretning skal afspejle den mangfoldighed som samfundet omkring os repræsenterer. Vores bøger, dukker udklædningstøj mm. skal efterhånden, som vi køber nyt, åbne op for, at man som person, kan spejle sig i mange forskellige måder at være menneske på. F.eks. etniske dukker eller bøger om forskellige familieformer. Og vi voksne skal gennem rollelege, historier og samtaler udfolde og udfordre børnenes forståelser af f.eks. kønsroller, udtalte regler og normer i institutionen og i samfundet.

Udeleg med dukke og muddermaling

Udviklingsarbejde 2022

I 2022 havde vi på forældrebestyrelsens foranledning, dels et oplæg for personale og bestyrelse vedr. normativitet, reproducerende og disciplinerende måder, at tænke, tale og gøre pædagogik / køn i pædagogik, på.

Efterfølgende var der på vores forårs forældremøde et oplæg og workshop for alle hvor der b.l.a også var en gennemgang af stuerens indretning og de materialer der er til rådig-

hed for børnene. Dette efterfulgt af dialoger i grupper, på tværs i huset, mellem personale og forældre.

Vi har igennem mange år talt om og deltaget i foredrag vedr. normkritisk pædagogik og dette var en kærkommen lejlighed til, at genbesøge dette og få en dialog med den aktuelle forældregruppe omkring, hvad de er optaget af i den forbindelse.

I Røde Rose udfordrer vi løbende hinanden i forhold til hvordan vores værdier kommer til udtryk og hvad børnegruppen her og nu kalder på.

Tema om kroppen i børnehaven. Vi bruger vores fokusord og taler om kroppen og hvordan vi er forskellige

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Det er sjovest at være sig selv, sammen med andre i et ligeværdigt og gensidigt forpligtende fællesskab.

Fællesskaber, små og store er omdrejningspunktet for alt hvad vi laver i hverdagen. Vi er et hus med åbne døre, hvor man selv har mulighed for at opsøge lege og fællesskaber. Kan man ikke selv det, så er det de voksne i husets opgave at hjælpe barnet. Vi arbejder på, at alle børn skal have gode relationer til børn og voksne, og alle børn skal være en del af noget. Vi arbejder med forløb i mindre grupper, f.eks. rytmik, Storegruppe mv. Vi har faste spisegrupper, hvor vi også tager hensyn til, at der altid skal være nogle andre, som barnet kan spejle sig i og hygge sig sammen med. Har barnet svært ved selv at danne relationer til andre børn, prøver vi at sætte børnene sammen i forskellige kontekster, for at se om vi kan hjælpe venskaberne lidt på vej. Det kan være, at man er to, der sidder i ´cafeen´ til frugt og smører madder til de andre. Eller tager på en lille hyggelig tur med fokus på at knytte bånd med jævnaldrende. Det kan også være på tværs af stuerne.

Til samling synger vi navnesange eller vi råber børnene op. Vi synger og snakker også om de børn, der ikke er til stede, så barnet fortsat er en del af fællesskabet, også selv om, at man ikke er til stede. Det styrker følelsen af tilknytning og fællesskab.

Vi fejrer fødselsdag for og med hinanden. Er vi inviteret hjem, har børnene lavet tegninger, som vi tager med og giver til fødselsdagsbarnet. Til fødselsdag, samling og når vi leger sociale lege, forventer vi af børnene at de deltager og bliver siddende også selv om deres tur er slut. Dette med udgangspunkt i barnets alder og kunnen.

Vi voksne udviser empati i praksis, f.eks. ved at anerkende børnenes følelser, når de savner mor og far. Ikke vil afleveres og har svært ved at sige farvel. Vi støtter børnene i at udvikle deres empati og være noget for andre. Vi taler om at være en god ven, og roser børnene, når de er det. Vi opfordrer børnene til at hjælpe hinanden, i garderoben, på legepladsen, når et andet barn falder osv. Vi hjælper også til i større sammenhænge, når vi samler ind til udsatte børn gennem 'Bag for en sag' og vi taler alderssvarene om, hvorfor vi gør det. Vi samler skrald i lokalområdet for at hjælpe med at passe på jorden osv.

Vi voksne er rollemodeller og går foran ift. at skabe trygge og inkluderende miljøer. Vi tager pænt imod børn og andre voksne, og vi tænker over hvordan, vi afviser børn f.eks. ift. en aktivitet, hvor der ikke er plads til flere.

Vi anerkender børnene og viser at deres meninger og ideer er betydningsfulde, også selv om deres ønsker ikke kan efterkommes her og nu. I børnehaven snakker vi sammen om emner af betydning for børnenes dagligdag. Eller evaluerer en aktivitet sammen. Af og til stemmer vi om ting med de større børn, for at give dem en spirende fornemmelse for det, at vokse op i et demokratisk samfund. Det giver børnene en fornemmelse for, at deres mening tæller. Nogle gange er man på flertallets hold og andre gange må man indrette sig efter de andre.

Vi snakker med forældrene om vigtigheden i at inkludere alle børn når de snakker derhjemme, samt omtale andre børn med respekt. At man hilser på alle børn på stuen og ikke kun udvalgte. Børn gør ikke hvad vi siger, men derimod hvad vi selv gør. Vi opfordrer også forældrene til at hjælpe nye forældre ind i fællesskaber i og uden for institutionen.

Bag for Børnetelefonen 2019

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sproget er barnets indgang til deltagelse i lege og aktiviteter. Et middel til at kommunikere og skabe kontakt til andre samt at, tilegne sig ny viden og få nye erfaringer. Vi mener at tilegnelsen af sprog sker bedst i et trygt, anerkendende og inspirerende miljø.

I Røde Rose 3 inddrager vi udvikling af sprog i alle daglige aktiviteter. Det gør vi bl.a. ved hjælp af fokusord som bygges op omkring det børnene, er interesseret i for tiden eller hvis der arbejdes med små temaer på stuerne.

Vi lægger vægt på, at alle børn udvikler et sprog, så de kan formulere sig og sætte ord på behov og følelser. Børnene starter i institutionen med meget forskellige sproglige forudsætninger, dette gør at stimulering af sproget skal ske på flere niveauer.

Den generelle sprogstimulering, som alle børn deltager i og har glæde af, er f.eks. højtlesning,

fortælling af eventyr og historier, samling, sange, rim og remser, rytmik samt inspirerende samtaler med voksne og andre børn. Vi sætter ord på, alt hvad vi gør i hverdagen med et nuanceret sprog, så alle børn får de bedste forudsætninger for at kunne udtrykke sig bedst muligt. I den generelle sprogstimulering lægger vi vægt på, at alle børn bliver hørt, så de stille børn også får mulighed for at udtrykke sig. Det gør vi bl.a. ved at lære børnene at lytte til hinanden og at skiftes til at tale. For at tilgodese børns behov for nærvær og sproglig dannelse, er børnene ofte delt op i små grupper ved pædagogiske aktiviteter og ture.

I vuggestuen er vi desuden bevidste om barnets non verbale sprog. Vi hjælper med at sætte ord på barnets intentioner og følelser, så selv det helt lille barn føler sig set og hørt. Vi arbejder med gentagelser og rutiner, så barnet hører de samme ord mange gange.

De voksne fungerer som rollemodeller og viser vejen til en god samtale, hvor vi giver plads og tid til barnets spørgsmål og svar, og hvor vi selv bidrager og udvider samtalen, så en egentlig dialog opstår. Vi er som personale opmærksomme på de 10 sprog strategier og tænker dem ind i vores hverdag.

I Røde Rose 3 har vi børn som har sproglige udfordringer. Disse børn tilbyder vi en mere fokuseret sproglig indsats. Hvis vi oplever, at barnet har brug for det, startes en dialog med forældrene, om hvad vi i fællesskab kan gøre for at støtte og udvikle barnets sprog sammen. Det er vigtigt, at forældrene involveres i vores sprogarbejde, så forældrene kan støtte op om barnets sprog hjemme. Det kan være konkret, at man låner en bog eller et spil med hjem eller at vi guider forældrene i, hvordan sproget kommer mere i fokus i dagligdagen derhjemme. Det kan også være en dialog, hvor vi taler om, hvordan børn tilegner sig sproget og en opfordring til forældrene om, at børn skal kunne tale med deres forældre. Derfor skal de tale deres modersmål med deres børn, uanset om den danske sprogtilegnelse bliver forsinket. Børn kan ofte godt lære flere sprog samtidigt, blot går det lidt langsommere.

I tilfælde hvor vi er bekymrede for barnets sprog, inddrages talepædagog og sprogvejleder i samarbejdet omkring barnets sprog.

Vuggestuen studerer og taler om rejer på Naturcenter Amager strand

[Udviklingsarbejde 2021/2022](#)

Vores to sprogpædagoger er i gang med et forløb i huset Pia Thomsen, og vi er i huset begyndt at arbejde med sprogtrappen i vuggestuen. Vi arbejder i hele huset med et udviklingsprojekt omkring leg med fokus på krop og bevægelse. Vi tilføjer nye ord til børnenes ordforråd f.eks. gennem be-

vægelseslege, rollelege, kreative aktiviteter og lege som f.eks. variationer af skibet er ladet med, der træner børnenes arbejdshukommelse.

Og vi arbejder med fokusord på alle stuer i kontekster der giver mening for børnene f.eks. med udgangspunkt i ugeplanerne.

I 2022 skal vi arbejdet med de overordnede temaer, sprog, inklusion og forældresamarbejde b.l.a. for at få endnu mere fart på sproget i Røde Rose.

Børnene fanger og kigger på dyr der flyver

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemat:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

At bruge sin krop og sanser giver større forståelse for sig selv og omverdenen og udvikler barnets selvstændighed. Derfor har vi også indrettet vores institution på en måde, som giver plads til bevægelse og leg både inde og ude. F.eks. ringe i loftet, en ribbe og trapper man kan klatre på, på fællesområdet.

Vores institution er i 2 plan. Vi har en stor trappe mellem etagerne, her kravler og går vi op og ned flere gange om dagen. Vi opfordrer også gerne forældrene til at lade deres børn selv gå op og ned.

Vi har indrettet vores hus og legeplads med legezoner. Disse legezoner er forskelligartet så alle børn kan opleve, at det er sjovt at bevæge sig, at sanse og at bruge kroppen på mange måder.

Vi har et fælles alrum med puder, hems og god plads. Her laver vi krumspring og kolbøtter, gymnastik, brydelege og voldsomme lege, mærker vores puls og får sved på panden. Vi laver også yoga, slapper af til musik og giver hinanden massage. Vi tilrettelægger aktiviteterne, så alle

kan være med på deres eget niveau.

Vi bager boller til eftermiddagsmad, mærker dejen klistre, og nyde smagen og duften af nybagte boller.

I værkstedet har vi mange forskellige materialer. Børnene får en sansemæssig oplevelse ved at arbejde med forskellige materialer, som føles forskelligt, dufter eller ændrer form. I processen opleves ligeledes glæden ved at skabe noget, at få styrket finmotorikken og opøve evnen til fordybelse.

Vi er heldige at have et baderum, som er oplagt til alle former for vandleg. Her kan børnene udforske deres krop, mærke forskel på kulde og varme, følelsen af at blive våd eller man kan få fodbad med olie og efterfølgende massage.

Grupperummene er indrettet med legezoner, som giver plads til fysisk udfoldelse, men samtidig sikre at der er rum til fordybelse. I vuggestuen er vi bevidste om, at små børn udvikler sig gennem deres sanser, krop og relationer, og netop derfor foregår vuggestuelivet primært på gulvet for både barnet og den voksne.

Ude på vores legeplads har vi forskellige legeredskaber, som stimulerer kroppen og sanserne på forskelligvis. Vi har gynger, cykler, hængekøjestole, klatrestativ, samt mulighed for at eksperimentere med vand, sand og jord. Her er blomsterkasser med ting der dufter, stikker og smager sødt, surt eller stærkt. Vi bestræber os på at alle børn er ude hver dag.

Jorden er giftig udeleg på legepladsen

Vi er bevidste om, at vi som voksne skal være aktive deltagende, at vi er rollemodeller, at vi introducerer nye aktiviteter, at vi andre gange guider lidt fra sidelinjen, eller giver et kærligt skub.

Vi ønsker at give alle børn bevægelsesglæde, støtte dem i at prøve nye ting og føle glæden ved

at mestre egen krop. Børn er forskellige og alle lære på deres egen måde, i eget tempo, derfor tænker vi også altid en pædagogisk bagdør ind i planlagte aktiviteter, så alle kan være med.

På ture ud af huset opsøger vi gerne steder, som giver børnene mulighed for at bruge deres krop og sanser på en anden måde end hjemme i institutionen. Det kan være i skoven eller ved stranden, hvor børnene i et naturligt miljø udfordres på balance, styrke og udholdenhed. Her oplever de også andre lyde, dufte og smage f.eks. lyden af vinden i træerne, bølger, duften af forår og smagen af de første bøgeblade eller det salte havvand. Disse ture er med til at udfordre og inspirere både børn og voksne.

I hverdagens rutiner anvender vi også vores sanser og kroppen.

Det kan være i garderoben, hvor børnene dagligt øver sig i at være selvhjulpne i forhold til påklædning. Eller ved måltiderne hvor børnene dækker bord, smører deres egen mad, øser mad op, de øver sig i at spise selv, rækker maden videre, hjælper hinanden og rydder op efter måltidet. Dette selvfølgelig med udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone.

Vi opfordrer til at være madmodige, så børnene får mange smagsoplevelser, men også bliver tilbudt en sund og alsidig kost.

De yngste børnene øver motorik ved putte/skifte tidspunkter. Børnene kravler selv op på skiftebordet, smider bleen i skraldespanden, går på toilettet og vasker hænder. Når der skal soves middagslur, hjælper børnene med at rede op på madrasser. De små kravler selv op i barnevognen på stiger.

Vi taler gerne med forældrene om, hvorfor det er vigtigt at have en glæde ved at bruge sin krop. Vi kommer gerne med gode forslag til aktiviteter, som stimulerer barnets bevægelsesglæde. Vi har desuden mulighed for at få sparring af en speciel uddannet motorik sundhedsplejerske, hvis vi har børn der har motoriske udfordringer.

Tur til vandet

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Udeliv tilbyder børn og voksne et alsidigt læringsmiljø, som er karakteriseret ved direkte sanseoplevelser i et autentisk miljø. Uderummet favner alt fra vores legeplads, til ture i nærmiljøet og til den mere vilde natur ved skov og strand. Uderummet giver plads til sansning, kreativitet, fantasi, vilde lege og fordybelse. Her er der højt til loftet og i uderummet kan alle børn finde deres plads. For de børn som har brug for fysisk eller psykisk råderum er naturen et oplagt udviklings- og læringsrum. Vi oplever ofte, at børn som kan have forskellige udfordringer i institutionen, får mulighed for at vise andre kompetencer og sider af sig selv. Dette giver både selvværd, selvtillid og en ny status i gruppen.

Børn har brug for voksne som er velforberejdede, nysgerrige, kan begejstre og begejstres. Som kan vise uderummets mangfoldighed frem og følge barnets spor og retning. F.eks. kan en tur der sta-

ter med forstørrelsesglas og søgen efter smådyr lige pludselig ændre sig. Grene bliver til fiskestænger, en vandpyt til en sø og blade til fisk. Vi ændrer fokus, leger med eller giver plads. Vi ønsker, at børnene oplever det utal af muligheder for at eksperimentere som uderummet giver. Her kan barnet lege med sand, vand og jord, se det ændre form, struktur og farver. Det kan være fjer eller blade som bevæger sig i vinden. Kastanjer, sten, tang, mos og grene kan bruges til mange forskellige ting, som kun fantasien sætter grænser for. Eller vi kan både hjemme og ude lege med matematiske begreber som længde, antal, tyngde og afstande. Alle disse lege og eksperimenter kan vi lave, der hvor vi er, både i skolehaverne, i en park eller ude i skoven. Vi kan også tage materialerne med hjem, og lave aktiviteter som har et fokus på science. Et eksempel herpå kan være vores snegle bo, hvor vi har samlet forskellige materialer, snakkes om at jorden skal være fugtig, fundet et bestemt antal snegle, set på forskellen af længden på følehorn og øjnene, undret os over deres styrke og sammenlignet den med vores egen.

Børn har for det meste en naturlig glæde ved at være i uderummet. Vi oplever indimellem børn, som af forskellige årsager ikke kan lide at være ude. Her må vi være nysgerrige, er aktiviteterne/turene alderssvarende? Er påklædningen i orden? Eller er barnet utryk i omgivelser som kan være uvante? Her er det vores ansvar at tilrettelægge aktiviteterne og turene, så alle børn kan få en positiv oplevelse i og af uderummet. Den mest succesfulde måde at inddrage forældrene på er via fotos og fortællinger fra dagen. Foto giver et fantastisk udgangspunkt for en dialog med forældrene om, hvad det er, man kan med børn i naturen. At det er den oplagte legeplads, at bevægelse sker helt af sig selv, at man sagens kan lave bål eller sove til middag i skoven, at det er sjovt at se på smådyr, og finde ud af senere hvad de hedder. At naturen skaber rammer for nærvær i en ellers travl hverdag.

Krabbefiskeri ved Svanemøllen

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Røde Rose 3 forholder vi os til den verden som børnene vokser op i. Vi viser dem kulturen og naturen. Vi arbejder med vores krop og vores hænder, med hovedet og med hjertet.

Alle børn introduceres i løbet af deres tid i Røde Rose 3, løbende for forskellige kulturelle tilbud. Det kan være teater, en tur på biblioteket, Cinemateket, Zoologisk Museum, kulturhuse, kirker og lignende. Det er fordi vi mener, at det er en vigtig del af børnenes generelle dannelse, at de har kendskab til og ved hvordan man begår sig i forskellige miljøer og kontekster. Vi mener, at det kan medvirke til at give børnene en spirende identitet og øget chancelighed senere i livet.

Vi ønsker, at børnene skal have så mange erfaringer som muligt, når de forlader Røde Rose 3, da det er med til at give børnene viden af forskellig art, som der kan bygges oven på. Det er en vigtig del af vores pædagogiske arbejde, gennem forskellige udtryksformer at være med

til at danne og udvikle børnenes kompetencer og dermed give børnene en følelse af mestring og styrke deres selvværd hver især.

Hos os er arbejdet med æstetiske udtryksformer en væsentlig og naturlig del af vores hverdag. Det kan være spontant opståede situationer eller planlagte aktiviteter, i store og små grupper. F.eks. højtlesning, dans, sang og aktiviteter i værkstedet eller på stuen. De voksnes initiativer og interesser er med til at inspirere børnene, ligesom børnenes input og fantasi kan inspirere de voksne og være det igangsættende for en aktivitet.

For at give børnene lige vilkår og lige muligheder er det vigtigt med en pædagogisk differentieret indsats, og vi holder fast i at alle børn fra tid til anden skal deltage i en bred vifte af aktiviteter, uanset interesser, køn, alder mv. For os er børn lige og vi har forventninger til, at alle børn kan deltage med de forudsætninger, som de nu hver især har som individer, hvis de får chancen og mulighed for at øve sig. Nogle aktiviteter skal man se og prøve mange gange, før man finder ud af om man kan og om det er sjovt.

Æstetiske udtryksformer og arbejdet med forskellige materialer kan hjælpe børnene med at forstå verden de lever i, hinanden og sig selv. Vi har bl.a. forskellige ting til rytmiske lege, sanselige lege og et værksted med materialer af enhver art. Nye fine materialer, men også rigtig mange genbrugsmaterialer. Når vi bruger dem, er det mere uforpligtende, og vi styrker børnenes fantasi og kreativitet og tager børnenes udfoldelsesmuligheder og udtryk helt ned på jorden, så alle kan være med uanset færdigheder, hvor mere traditionelle materialer og legetøj ofte kan disciplinere børnenes tankegang.

Ikke alle aktiviteter skal ende med et produkt. Vi kan bygge klodser for at vælte dem igen, male med vand eller klippe strimler i papir uden at det ender med noget, der kan vises frem. Det er vigtigt, at der skabes fysiske og psykiske rammer, så børnene kan komme i en tilstand af flow, og vi skal sammen have en øget opmærksomhed på, at disse nuværende øjeblikke er udviklende for børnene og med til at styrke koncentrationsevnen. Et barn der sidder og klipper "formålsløst", skal om muligt, lige så lidt forstyrres som et barn der får fortalt en historie eller deltager i rytmik med en voksen.

Børnene skal også være med skabere af kulturen i huset. Ligesom de skal have mulighed for at præge aktiviteterne og hverdagen, skal de også være med til at sætte deres præg på udsmykningen. Vi pynter op så det passer til årstiderne og højtiderne, med børnenes egne værker og hjemmelavet pynt.

Maleaktivitet på legepladsen

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

- **Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?**
- **Hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?**
- **Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?**

Evaluering af pædagogikken i Røde Rose

I Røde Rose 3 er et af vores fokusområder løbende at udvikle praksis og forbedre vores evalueringskultur. Det er med henblik på at understøtte, at vi som personale har en vedvarende faglig, kritisk og reflekteret tilgang til, tilrettelæggelse og evaluering af praksis. Og dermed et fælles fagligt sprog at tale og agere ud fra.

Vi arbejder med udvikling og evaluering af læreplanerne på personale møder og på vores to årlige fag dage, hvor alle i personalegruppen deltager. Vi møder forberedte op til disse og inspirerer

hinanden via oplæg inden for vores ansvarsområder og dialog. Og vi arbejder ALTID med dette i forhold til vores børnesyn, så "synsninger" og personlige holdninger viger pladsen for faglige argumenter, forskningsbaseret og erfaret viden.

I Røde Rose vil vi ikke gå i stå. Vi arbejder hvert år med at udvide vores faglige værktøjskasse og afprøver nye metoder der kan inspirere og få os til at se med nye øjne på vores arbejde. Vi indsamler data og får nye perspektiver bl.a. med metoderne, SnapLog, praksis eller jeg-fortællinger. SMTTE eller SMITTE, skema til handling osv. Og vi igangsætter forskellige indsatser og aktioner, i samarbejde.

Vi arbejder i teams i vuggestuen og i børnehaven og vi arbejder med fælles temaer når det giver mening. Vi holder teammøder i forbindelse med p-møder hvor vi aftaler fællesaktiviteter eller temaer og vidensdeler omkring pædagogiske tiltag og børnenes trivsel.

Vi har udarbejdet mapper til alle stuer, med vores læreplan og udviklingsarbejde som opdateres jævnligt, så også nye personaler i huset, kan få et grundigt indblik i vores værdier og vores arbejde hidtil. Et arbejde der gerne skal være så ensartet i hele huset som muligt. Vi ønsker ikke at der opstår institutioner i institutionen, men at vi arbejder i samme retning og med samme udgangspunkt.

Evaluering på stuerne i forhold til børnenes trivsel

Der afholdes stuemøder hver anden uge på alle stuer. Her planlægger vi aktiviteter og indsatser, laver ugeplaner, gennemgår børnenes trivsel mv.

I vuggestuen ser vi på børnenes trivsel. Udvikler de sig, er de glade og hvad siger de? Er de optaget af de aktiviteter vi laver? Fortæller de hjemme hvad vi laver?

Evaluering foregår også i tæt samarbejde med forældrene. Både i dagligdagen og til forældre-samtaler. Virker børnene glade og trygge? Har de overskud i hverdagen? Er de glade for at komme i vuggestue osv. Vi evaluerer også med hinanden. Hvad virkede og hvad skal vi ændre til næste gang for at tilpasse praksis til børnegruppens behov og interesser?

Hvad observerer vi hver især, hvad skal vi blive ved med og hvad kan gøres anderledes?

I Børnehaven ser vi ligeledes på børnenes trivsel. Vi gør det samme som i vuggestuen, men vi har også i hverdagen, mulighed for at tale mere nuanceret med børnene, da mange af dem har et godt sprog. Har de gode venner? Hvad var sjovt ved aktiviteten? Var det en god tur? Hvad var ikke så godt? Vi kan tale sammen til samlinger, over frokosten mm. I Storegruppen kan børnene f.eks. tegne efter en fælles oplevelse. Hvad kunne de lide? Og var der noget de ikke kunne lide? Vi voksne evaluerer ligeledes med hinanden på stuemøder.

Traditioner og arrangementer evalueres også på først kommende p-møde og der tages igen udgangspunkt i børneperspektivet. Erfaringer og forslag skrives ned til næste gang, så inputs til forbedringer ikke glemmes.

[Evalueret januar 2022 og igen januar 2023](#)

Arbejdet med bestemte temaer er afprøvet og evalueret i 2022

I forhold til temaer har vi evalueret vores arbejde med temaer i 2021/2022 og besluttet at vi i huset ikke arbejder med temaer generelt, men når en interesse eller et behov opstår. Det gav for meget pres og ulige deltagelsesmuligheder når alle stuer skulle arbejde med samme temaer, samtidigt. I stedet fokuserer vi ind til videre på vores mange gode traditioner i huset og fordyber os i dem.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud